

Enkele bedenkingen vanwege Medaxes bij de newsletter van pharma.be d.d. 7 oktober 2021

Context

Zonder het met zoveel woorden te zeggen, suggereert pharma.be in zijn newsletter dat, indien er besparingen moeten worden gezocht in het budget van de farmaceutische specialiteiten, dit dient te gebeuren in het segment van de off-patent geneesmiddelen. Het voornaamste argument dat aangehaald wordt, is dat de omzet van de off-patentgeneesmiddelen in 5 jaar tijd met 49% gestegen zou zijn, terwijl die van de on-patent geneesmiddelen in dezelfde periode met 1% gedaald zou zijn. Opvallend: wat de on-patent geneesmiddelen aangaat, verwijst pharma.be ook naar de terugstortingen die gebeuren in het kader van de artikel 81/111-contracten:

“Binnen het gezondheidszorgbudget is het geneesmiddelenbudget een netto-budget, waarbij de terugstortingen van de innovatieve geneesmiddelen onder conventie worden afgetrokken van de totale bruto-uitgaven. Bij deze grafiek is daarom eveneens gebruik gemaakt van netto-uitgaven om op dezelfde wijze te werken als in het gezondheidszorgbudget.” (newsletter pharma.be)

Bedenkelijke methode

pharma.be vermengt zo op een selectieve manier twee datasets, nl. de IQVIA-verkoopcijfers enerzijds en de RIZIV-data i.v.m. geneesmiddelen uitgaven anderzijds. Zo worden voor artikel 81/111-contracten de IQVIA-omzetdata blijkbaar gecorrigeerd aan de hand van (niet verifieerbare) RIZIV-data m.b.t. de terugstortingen die gebeuren in het kader van artikel 81/111-contracten. Een vergelijkbare correctie (IQVIA-omzet versus RIZIV-uitgaven) gebeurt echter niet voor de honderden off-patent geneesmiddelen waarvoor de RIZIV-uitgaven geforfaitariseerd worden in de ziekenhuizen (enveloppefinanciering) en/of de zgn. 85% facturatie geldt. Nochtans liggen ten gevolge van 'het forfait' en de 85%-facturatie de RIZIV-uitgaven voor deze laatste categorie van geneesmiddelen manifest lager dan hetgeen de IQVIA-verkoopcijfers suggereren.

Aangezien octrooien eindig zijn, is het normaal dat het aantal off-patent geneesmiddelen en dus hun omzet stijgen. Overigens zorgen generische geneesmiddelen voor een prijsdynamiek die jaarlijks 1,9 miljard euro besparingen oplevert.

Dat de IQVIA-verkoopcijfers voor off-patent geneesmiddelen in globo stijgen is echter normaal, omdat jaarlijks een aanzienlijk aantal molecules hun octrooibeschermt verliezen. Zo steeg tussen 2015 en 2020 het aantal molecules waarvan het octrooi afgelopen is en waarvoor er generieke concurrentie kwam (technisch verwoord: molecules in de referentietrugbetaling), van 224 molecules in 2015 naar 291 molecules 2020¹ (zie ook grafiek 2 als bijlage); hetgeen neerkomt op een stijging met 29%. Het is echter precies door de komst van deze veel lager geprijsde molecules dat de RIZIV-uitgaven onder controle kunnen blijven. Medaxes heeft berekend dat indien er anno 2020 geen generische geneesmiddelen en dito concurrentie zouden zijn, de RIZIV-uitgaven voor farmaceutische specialiteiten 1,9 miljard euro meer zouden bedragen.

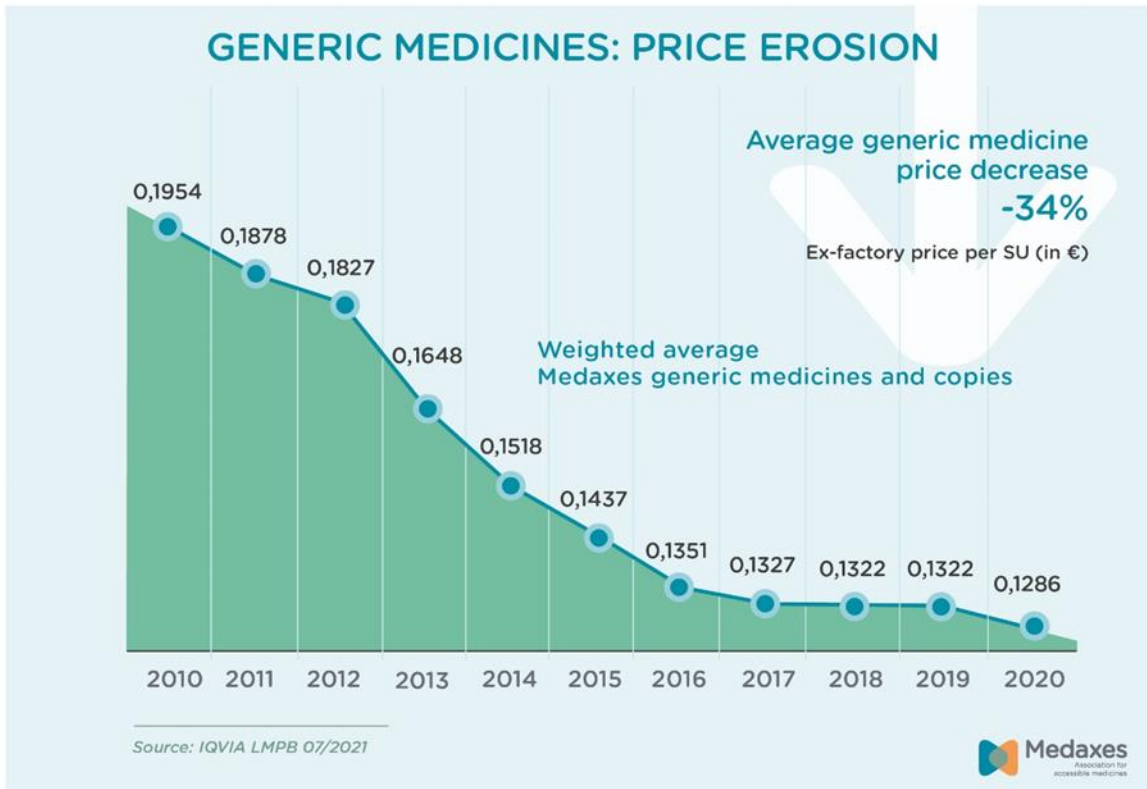
Eén generisch geneesmiddel op vijf is reeds van de markt verdwenen omwille van de voortdurende prijsdalingen. Besparingen moeten dus elders.

De afgelopen jaren werden haast alle besparingen in het farmabudget doorgevoerd op het off-patent segment, en dit bij uitstek bij die molecules waarvoor er generische concurrentie gekomen is (technisch verwoord: molecules in de referentie-terugbetaling). Dit heeft geleid tot een sterke erosie van de prijzen van generische en andere goedkope geneesmiddelen. Dit wordt o.m. geïllustreerd aan de hand van grafiek 1 als bijlage, die de dalende af-fabriekprijs weergeeft per generische SU (lees: tablet). Vanzelfsprekend komt hierdoor de rentabiliteit van generische geneesmiddelen zwaar onder druk. Zo verdwenen tussen februari 2020 en februari 2021 588 generische geneesmiddelen – d.i. ca. 1 op 5 – definitief van de Belgische markt. Verder besparen op generische geneesmiddelen, zoals pharma.be suggereert, zal de beschikbaarheden van deze geneesmiddelen voor de patiënten bijgevolg alleen maar verder op de helling zetten.

¹ *Ter info: in 2020 waren er naast de 291 molecules waarvoor er generieke concurrentie was, ook nog 378 (!!) off-patent molecules zonder generieke concurrentie (voor 11 van deze 378 molecules was er een biosimilar ter beschikking). Ook deze molecules werden door pharma.be meegerekend in de omzet van het off-patent segment.*

Bijlage

Grafiek 1

Grafiek 2: Stijging aantal moleculen waarvoor een terugbetaalde generiek ter beschikking is

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Aantal moleculen	224	231	269	273	283	291